

OPIEKUN KATOLICKI

Rocznik XIX.

W pracy i oświacie, przyszłość nasza!

Nr. 50.

Gliwice, (Gleiwitz), dnia 10-go Grudnia 1892.

„Opiekun Katolicki“ (dawniej „Gazeta Górnoszlązka“) wychodzi raz na tydzień co sobotę. Przedpłata kwartalna wynosi na pocztach jak i dla miejscowych 60 fenigów, w Austrii z przesyłką 50 centów; w Ameryce pół dolara.

Listy nadsyłać należy franko pod adresem: Redakcyja lub Ekspedycyja „OPIEKUNA KATOLICKIEGO“ w GLIWICACH (Gleiwitz Pfarrstrasse 20).

Za ogłoszenia płaci się od wiersza petytowego lub zajętogo miejsca 20 fen.

Ogłoszenia przyjmuje Ekspedycyja i Administracyja „Opiekuna“ w Gliwicach jako też i we Wrocławiu Rudolf Mosse, oraz Haasenstein i Vogler w Berlinie i Hamburgu. — W Warszawie Rajchman i Fremdler, ulica Senatorska Nr. 22. — W Frankfurcie n. M. Daube i Comp. — W Paryżu i na całą Francyję A. Sławiński, Paris, Rue Véveley Nr. 3. — Rękopisma nadesłane Redakcyi nie zwracają się, lecz bywają niszczone. — Tłumaczenia uskuteczniają się bezpłatnie.

Gliwice, 9-go Grudnia

Walka kulturalna

na Węgrzech, jak się zdaje, na dobre się zanosi. Rząd węgierski drażni po prostu katolików, zapominając, że przeważna część ludności Węgier jest katolicką. Przeciw kościołowi na Węgrzech występują kalwini, masoni i żydzi, którzy tam obecnie zagarnęli całą władzę w swe ręce. I tak np. sąd w Komornie skazał niedawno temu katolickiego proboszcza tamtejszego X. Molinara na karę 300 zlr. za nadużycie władzy urzędowej, popełnione jakoby przez to, że ksiądz ten nie chciał wydawać metryki chrztu dla dzieci, pochodzących z małżeństw mieszanych, a nie po katolicku ochrzconych. Ta kara wydała się prokuratorowi za małą, odwołał się do sądu wyższego w Raab, który też proboszcza skazał na miesiąc aresztu z utratą urzędu. Przeciw temu wyrokowi apelowali ksiądz i prokurator do najwyższego trybunału — prokurator z powodu, że i ta kara wedle jego zdania jest za małą! Pokazuje się z tego jasno, do czego rząd węgierski dąży. — Jest to tem więcej oburzającym, że dowodami stwierdzono, iż w Peszcie pastory kalwińscy w bieżącym roku ochrztili bezprawnie 500 dzieci katolickich po kalwińsku! Nie dziw, że księża katolicy opierają się temu i wolą ponieść kary, aniżeli ustąpić rządowi.

Z Ameryki

donoszą, że w Zjednoczonych Stanach Północnej Ameryki zamierzają zaprowadzić prawo, podług

którego nie będzie wolno żadnemu wychodźcy wylądować w Ameryce, który nie będzie umiał czytać i pisać w swym języku ojczystym, a nadto nie będzie miał przy sobie najmniej 100 dolarów pieniędzy. Ci, którzy mają żonę i dzieci, będą musieli mieć jeszcze większą kwotę pieniędzy. Za zaprowadzeniem prawa tego jest głównie Chandler, prezydent komisji dla emigracyi. Oświadczył on, że właściwie należałoby nie wpuszczać ludzi do Ameryki przez 5 lat. Przez to podniósłby się więcej dobrobyt pomiędzy robotnikami, gdyż fabryki i przedsiębiorstwa nie mając za wielu robotników do wyboru, płaciliby im więcej za pracę.

Towarzystwa z ograniczoną odpowiedzialnością.

Główne różnice między Towarzystwem jawnem a Towarzystwem z ograniczoną odpowiedzialnością.

1. Spólnicy Tow. jawnych odpowiadają całym swoim majątkiem, a w Tow. z ogr. odp. odpowiadają spółnicy tylko w wysokości kapitału określonego statutem.

2. W Towarzystwie jawnym musi celem jego być interes handlowy, a w Towarzystwach z ograniczoną odpowiedzialnością jest ten cel nieograniczony.

3. Tow. jaw. zaczyna swoją czynność z chwilą założenia go, a Tow. ogr. dopiero po zapisaniu się do rejestru handlowego.

4. Tow. jaw. nie ma praw osoby jurystycznej, a Tow. ogr. ma te prawa.

5. W Tow. zależy przyjęcie członka od przyzwolenia wszystkich członków, a w Tow. ogr. można udziały kupić i prawem sukcesyi nabyć.

6. Tow. jaw. rozwiązuje się przez śmierć jednego z członków, przez konkurs nad majątkiem jednego z członków, lub jeżeli który z członków stanie się niezdolnym do samodzielnego rozporządzania majątkiem: w Tow. ogr. nie wywołują te warunki jego rozwiązania.

7. Tow. jaw. może być rozwiązaniem przez wypowiedzenie jednego z członków: w Tow. ogr. tylko w drodze skargi to przeprowadzić można.

8. W Tow. jaw. zajmują się spółnicy osobiście prowadzeniem interesu, w Tow. ogr. mogą być do tego kierownicy, którzy nie potrzebują być członkami, a przebieg prowadzenia interesu wymaga uchwały.

9. Tow. jaw. chcąc zapisać do rejestru nowych członków, musi to uczynić przez wszystkich dotychczasowych członków, w Tow. ogr. załatwiają to kierownicy interesu.

Główne różnice między Tow. jawnem a Tow. z ograniczoną odpowiedzialnością.

1. Do założenia Tow. akc. potrzeba przynajmniej pięciu członków, a do założenia Tow. z ogr. odpow. wystarczy dwóch. Do założenia Spółki pożyczkowej potrzeba siedmiu.

2. W Tow. akc. odpowiadają członkowie w wysokości akcji, a w Tow. ogr. wkładkami,

Taniec nad wszystko.

Komedia w trzech aktach

ze śpiewami

napisał

Maciej Simon.

12

Franc.

(Upuściwszy k j, chcąc jej ręce oderwać, krzyczy:)
Puść szelmo! puść szelmo!

Kazimierz.

(wychodzi z ukrycia, Agata puszcza Franca.)

Doskonale potraficie tańczyć, a jeno w lewo. To macie dobrą nauczkię wy bezbożnice; spełniły się moje słowa!

Franc.

(widząc Kazimierza odskoczył w bok.)

Ja z wami nie mam nic do czynienia; jeżeliście przynieśli pieniądze to dobrze, to dajcie.

Kazimierz.

Ty nieszczęsny marnotrawco! pracuj! to będziesz miał pieniądze. O zgrozo! za kilka miesięcy tysiąc talarów przetrwonisz.

Franc.

Co ja, pracować? gdzie? w kopalni zimno! w hucie gorąco!

Kazimierz

Mówiłeś, że jesteś majstrem szewskim.

Franc.

Co szewskim? ja pan; a z resztą co wy mi tu macie do rozkazywania w moim pomieszkaniu, precz z wami, przekłete heciaki, stopy, gałgany! (bierze kij zabiera się do Kazimierza) precz z wami!

Kazimierz.

I ze mną chcesz tańczyć? (skoczywszy ku niemu chwycił za gardło, dławi niemiłosiernie.) Ty podły człowiecze, teraz wygniotę z ciebie te tysiąc talarów. (puściwszy go, Franc ciężko oddycha.)

Boże! pociesz mnie strapionego. (zabiera się do drzwi.)

Marysia (ukleknąwszy ścisła nogi ojcu.)

Drogi tatusiu! przebaczcie, a zabierzcie mnie do domu ze sobą.

Kazimierz.

Tys mu ślubowała przy oltarzu nie opuszczać go aż do śmierci, (chwytając drzwi.)

Agata

(głaskając Kazimierza, mówi z płaczem:)

Mój mężu kochany, weźmijmy ją do domu, bo ją tu jeszcze zabije.

Kazimierz (odpycha Agatę.)

I ty zostań! Przekładaliście taniec nad pracę i cnotę, tańczycie teraz obie z nim, (otwiera drzwi i wychodzi.)

Marysia (płacze rzewnie.)

O ja biedna sierota opuszczona!

Franc.

(zerwawszy się bierze nóż ze stołu, biegnie ku Marysi i mówi ze złością.)

Precz z tobą żebraku, bo cię przebodę jak psa!

Marysia.

Jezus! Marya!

Agata.

Kazimierzu!

Kazimierz.

(wraca się, Franc odskakuje, Kazimierz bierze Marysię za rękę.)

Pójdź nieszczęsne dziecko, pójdź do domu, kiedy cię chce zabić ten tyran, (do Franca.) Pamiętaj ty niecnoto, że jakie życie, taka śmierć, (wychodzą.)

Franc.

Poczekajcie wy żuraki! ja się już pomszczę, wypalę was do szczytu! (chwytając się za gardło, kręci głową w lewo w prawo.) Ale mocna stara szelma, gdyby mnie był jeszcze na chwilę trzymał, tobym był oddychać zapomniał.

Scena IX.

Franc, Exekutor.

Exekutor (wchodzi.)

Dzień dobry! Mieszka tu Franc Pyszny?

Franc.

Tak jest!

(Ciąg dalszy nastąpi.)

Uczmy dzieci czytać i pisać po polsku!

a w danym razie dopłatami, jeżeli te statutem przewidziano.

3. W Tow. akc. jest wyjątkiem utrudnianie w przekazywaniu akcji, w Tow. ogr. jest to utrudnianie zasadniczem.

4. Akcja jest niepodzielna, natomiast udział w Tow. ogr. jest pod pewnymi warunkami podzielny. — Tow. akc. nie może w charakterze interesu nabywać nowych akcji, ani ich w zastaw przyjmować, natomiast Tow. ogr. może pod pewnymi warunkami przyjmować wkładki członków.

5. Wszelkie pieniądze, wpłacone przez akcjonariuszów, muszą być przeznaczone dla kapitału obrotowego, w Tow. ogr. mogą późniejsze dopłaty być zwrócone spółnikom, jeżeli nie są potrzebne na pokrycie strat w kapitale zakładowym.

6. Członkowie Tow. akcyjnego mogą jedynie być zniewoleni do spłacenia akcji, innych zaś obowiązków nie można im przymusowo nakładać, w Tow. ogr. można spółnikom jeszcze inne, oprócz pieniężnych nałożyć zobowiązania, jeżeli to statutem zastrzeżono.

7. Wewnętrzne stosunki Tow. akc. regule prawo akcyjne, w Tow. ogr. jest większa pod tym względem swoboda, zwłaszcza w prowadzeniu interesu, spółnicy mają bowiem w tym razie większą swobodę, aniżeli w Tow. akc., byle nie przekraczali granic prawnych.

8. Tow. akc. tak samo jak Spółki pożyczkowe muszą jakieś to już wyżej zaznaczyli, mieć rady nadzorcze, w Tow. ogr. nie potrzeba ich.

9. Zarząd Tow. akc. może każdego czasu być usunięty, w Tow. ogr. można to uczynić jedynie z ważnych powodów, np. jeżeli członek zarządu zaniedbuje interesa Towarzystwa, lub jest niezdolnym do ich prowadzenia.

10. Tow. akc. tylko na walnem zebraniu może stanowić prawomocne uchwały, w Tow. ogr. można listownie postanowić dycezye, dotyczące przedsiębiorstwa, jeżeli wszyscy spółnicy na to się zgadzają.

11. W Tow. akc. można pod pewnymi warunkami stosunek prawny między kilku gatunkami akcji, mocą uchwały większości zmienić na niekorzyść jednego gatunku akcji, w Tow. ogr. jest niedozwolone, aby wzajemny stosunek prawny spółników zmieniano wyłącznie na niekorzyść i krzywdę części spółników.

Główniejsze różnice między Tow. z ograniczoną odpowiedzialnością a zapisaną Spółką pożyczkową z ograniczoną odpowiedzialnością.

1. W Spółce pożyczkowej jest członkostwo do osoby przywiązane, członek, któryby chciał przenieść na kogo innego swój udział, swoje prawa i obowiązki, może to uczynić jedynie wtedy, jeżeli z Spółki wystąpi, w Tow. ogr. można udział nabyć drogą kupna, sukcesyi, można go też podzielić.

2. W Spółce rozciąga się osobista odpowiedzialność członka po za jego udział aż do wysokości sumy poręczonej, a odpowiedzialność jest wobec Spółki jej wierzycieli, w Tow. ogr. kończy się odpowiedzialność członków na wkładce, bo po za tą sumą nie mają spółnicy żadnego obowiązku wobec wierzycieli. Dopłacać na długi Towarzystwa winni spółnicy tylko w takim razie, jeżeli to zastrzeżono w statucie, wierzyciele sami nie mają prawa do żądania tych dopłat.

3. Cel Spółki jest wyraźnie określonym i ograniczonym, w Tow. ogr. jest cel przedsiębiorstw nieograniczonym.

4. Spółka nie może członkom zwracać ich wpłaconych pieniędzy, dopóki członkowie należą do Spółki, Tow. ogr. wolno pod pewnymi warunkami zwrócić dopłaty.

5. Wewnętrzne stosunki reguluje w główniejszych punktach prawo, Tow. ogr. jest większa w tym względzie swoboda.

6. Wybieranie rady nadzorczej jest w Spółce przymusowym, a w Tow. ogr. dowolnym.

7. W Spółce można każdego czasu usunąć zarząd, w Tow. ogr. tylko wtenczas można to uczynić, jeżeli zachodzą ważne powody.

8. Członkowie zarządu są odpowiedzialnymi bezpośrednio wierzycielom, w Tow. ogr. niema tej odpowiedzialności.

(Dokończenie nastąpi.)

Cholera w Indyach.

Od dwóch miesięcy szaleje w Indyach angielskich straszna cholera, całe wsie powymierały i w miastach również tysiące ludzi zabrała ta straszna zaraza. Ukazała się ona z początkiem września. Rząd angielski dowiedziawszy się o tem, wysłał lekarzy, aby na miejscu zbadali kłeskę, która nawiedziła Indye, sprawozdania bowiem lekarzy tamtejszych oraz zastępców rządu, nie dawały jasnego pojęcia o stanie rzeczy. Obecnie wiadomo, że na cholere w Indyach z samej armii angielskiej umarło 20,000 ludzi. Wiadomość ta zrobiła w Londynie wielkie wrażenie.

Cholera.

Cholera w Rosyi wszędzie się prawie zmniejsza, z wyjątkiem Podola, gdzie od 9 do 18 listopada zachorowało 599, umarło 168 osób.

W Brukseli w Belgii zachorowały w piątek dwie osoby na cholere, na prowincyi zaszło pięć wypadków cholery, z których dwa zakończyły się śmiercią.

Wiadomości polityczne.

Niemcy.

Berlin. Wojskowe posterunki na podwórzach więzień będą dnia 1 stycznia zniesione, natomiast dozór więźniów będą uzbrojeni w rewolwery.

— 40 jeneralne zebranie katolików niemieckich odbędzie się w r. 1893 w Wyrzburgu.

Austria.

Sejm galicyjski ma być zwołany na 10 grudnia.

Rosya.

Podług gazet rosyjskich już trzeba kilka milionów rubli od rządu, ażeby włościanie gubernii woroneskiej, wiackiej, kazańskiej, kurskiej, permskiej, samarskiej, saratowskiej, simbirskiej, tambowskiej i chersońskiej mogli zorać i zasieć na rok 1893. Przeszłego roku rząd także asygnował z początku tylko 20 milionów, a doszło do 150 z górą. Dochody z akcyzy także się znacznie zmniejszyły.

— Rosyjska rada państwa uchwaliła podwyższyć podatki państwowy od spirytusu i petroleju.

Wiadomości z bliska i z daleka.

Gliwice. Nareszcie zima w całej okazałości, lecz mrozy ustąpiły, a w tym stanie śnieg nie długo by poleżał.

— Welocypedyści, jadący na welocypedach przez mosty, gdzie istnieje opłata, winni płacić tak jak za przejazd wozem lub konno. Kto chce uniknąć opłaty obowiązany jest przed mostem zeskoczyć i welocyped przenieść, inaczej pociągnięty być może do opłaty.

— Ktokolwiek w mieszkaniu ma piec z kachli, a na zimę przystawi do niego piecyk żelazny i połączy go z rurą z pierwotnym piecem, winien donieść o tej zmianie władzy policyjnej. Gdy tego zaniecha, popada karze policyjnej. Władza uważa tę zmianę za nowe ognisko. Pewien lokator zapłacił karę nie zastósowawszy się do tego przepisu.

— Sługi żeńskie idące za męża, a występujące tem samem z zabezpieczenia na starość i w razie kalectwa żądają często zwrotu dotychczas wpłaconych składek. Starania te nie będą uwzględnione, na mocy paragrafu 40 z ustawy d. 22 czerwca 1889 roku. Połowa składek dopiero wtedy będzie im zwróconą, jeżeli poprzednio przez 5 lat wpłacili marek za 235 tygodni — jeśli zatem płacili od początku, kiedy to zabezpieczenie weszło w czyn, mogą żądać zwrotu dopiero w lipcu r. 1895.

— Z następującymi mrozami i po usunięciu śniegu nie będzie od rzeczy przypomnieć właścicielom domów, iż powinni trefoary przed domami posypywać piaskiem lub popiołem. Nie sprawa to przecież tak wielkiego kłopotu, a może uchronić od wielkich nieprzyjemności, bo każdy właściciel domu jest odpowiedzialny za wszelkie nieszczęśliwe wypadki na swym gruncie.

— Karty kwitowe do zabezpieczenia na starość i słabość można, jak magistrat ogłasza, już teraz zamienić na nowe, jeżeli zawierają przynajmniej 30 marek (znaczków) i to w biurze meldunkowym przy ul. Mauerstrasse 5 na parterze w czasie od godz. 8 do 1 rano i od godz. 3 do 7 po południu. Od 23 Listopada do 15 Grudnia zamienia się tam karty kwitowe osób w tutejszych zakładach zatrudnionych i w Gliwicach mieszkających; od 16 do 31 Grudnia karty kwitowe pomocników handlowych, czeladników, uczeni, sług i innych robotników. — Spis ludności tutejszego miasta wykazuje 20,577 osób z wojskiem.

≡ Zaborze. Wczoraj odbył się przy bardzo licznym udziale pogrzeb nieszczęśliwych ofiar, 5 było żonaty. Ks proboszcz Schöneich powiedział mowę żalobną i dodał że p. Fritz Friedländer złożył na rozdzielnie pomiędzy wdowy i sieroty 4000 mrk. a towarzystwo, do którego koksownia należy, 10 000 mrk. Towarzystwo zapłaciło też kosmta za pogrzeb. Jeden z ciężko rannych umarł.

⊖ Nysa. Swego czasu doniosłem, że 10 sierpnia utonął przy pływaniu przez rzekę 7 żołnierzy. W sprawie tej toczyło się śledztwo i osądzono majora Heynrycha na 1 rok fortecy i na wydalenie ze służby wojskowej, gdyż się wykazało, iż on śmierć owych 7 żołnierzy zawinił.

≡ Z Rzymu donoszą na pewno, że w styczniu p. r. odbędzie się konsystorz, na którym Ojciec św. zamianuje naszego Najprzewielebniejszego księcia Biskupa kardynałem.

Rozmaitości.

* Pewien szewc berliński wziął podobno patent na nowy wynalazek podeszw. Składają się one z dwóch płyt miedzianych, wypełnionych w środku jakąś masą, która ma być tajemniczą wynalazey. Skoro się taką podeszwę na palec grubą włoży we wodę wrzącą, rozgrzeje się ta masa tak dalece, że trzeba na nią w but włożyć podeszwę pilśniową, by nogi nie parzyła. Ciepło w tej płycie ma trwać 6 godzin. Wynalazca ten nowy pomysł podobno niezadługo w handel wprowadzi.

* Oszczędzajcie socjaliści i zabierajcie skrzętnie pieniądze! albowiem przywódcem waszym one potrzebne do wygodnego życia. Oto mały przykład: przywódca Volmar, który wziął udział w sejmiku socjalistycznym w Berlinie, zamieszkał w jednym z hoteli berlińskich z żoną i najął mieszkanie na 6 dni. W dniu odjazdu podano mu rachunek na 90 marek, a on odesłał właściciela do komitetu z żądaniem, by tenże ów rachunek z wspólnej kasy zapłacił. Jeden z członków komitetu potargował się z hotelistą i ostatecznie zapłacił 75 marek, zatem po 12 i pół marki dziennie. W ten sposób opłaci się być socjalistą każdemu, kto tylko nie ma innych szlachetniejszych dążeń na świecie.

* W Chinach i Japonii rozpowszechniona jest powszechnie wiara, że w wypadkach ciężkiej choroby spożycie mięsa ludzkiego jest skutecznym lekarstwem. Jaskrawym dowodem tego barbarzyńskiego zabobonu stanowi następujący wypadek, który się zdarzył w prowincyi Bungo w Japonii północnej, matka pewnego żonatego człowieka zapadła na ciężką chorobę oczu. Ponieważ sztuka lekarzy okazała się bezskuteczną, przeto zawezwano parataca, który poradził, aby dano chorej wątrobę człowieka. Mąż zawiadomił o tem swą 23 letnią żonę i doradzał jej poświęcenie pięcioletniego dziecka; młoda matka nie mogła ponieść tak strasznej ofiary i prosiła męża, by raczej ją zabił i jej wątrobę dał chorej jako lekarstwo. Mąż zgodził się na to, udusił żonę, rozciął ciało, wyjął wątrobę i zabierał się właśnie do jej gotowania, gdy weszła siostra zamordowanej i zobaczywszy, co się stało, doniosła policyi o zbrodni. Zabójca budysta znany z nabożności, został zaarrestowany i skazany przez sąd na 9 lat więzienia.

Dobre rady.

O wpływie i skutkach miodu na ciało ludzkie podaje dr. Reklam następujące rady i szczegóły: Miód gotowany i odszumowany sprawa wielką ulgę w niejednej boleści, pomieszany z wodą zalecany bywa do płukania ust i gardła — bierze się łyżkę na szklanke wody, razem przegotuje i ostudzi; z tego potem należy brać co godzinę 3-4 łyżek. Przy mocnym katarze używa się miodu ze sokiem cytrynowym, a miesza się tyle soku, aż kwasek się poczuje. Przy kaszlu dobry miód, sok cytrynowy lub kwasek cytrynowy i woda jęczmienna. Przy zapaleniu gardła dobry miód ze sokiem zielonych orzechów — miód z mąką gorczycy w kulki zarobiony i zrana jedzony daje ludziom głos czysty. Przy chorobach piersi, płuc, dyfteryi, szkarlatynie używa się miodu dla wielkiej ulgi, którą sprawa. Pomaga także gdy człowiek źle trawi pokarmy. Dzieciom cierpiącym na glisty należy codziennie dawać po łyżeczce rano, a potem niechaj zaraz popiją zimnej wody. Kto ma zapalenie oczu, winien brać kilka kropli miodu, rozczynić w łyżce ciepłej wody i wlewać sobie 4-5 razy dziennie po kilka kropli. Po kilku minutach spoczynku ociera się wyciekającą z oczu wodę, lecz oczu nie. Miód leczy także rany powstałe z oparzenia — ranę taką należy grubo posmarować bólem zaraz ustanie a miejsca czerwone blednieją po godzinie.

ŻARTY.

** Pan niecierpiący bajek. Ekonom i leśniczy darli z sobą koty — jeden pod drugim kopał dołki: — skutkiem wzajemnych oskarżeń — gdy obydwa stanęli przed chlebobawcą — jeden i drugi ogłupiał: — Pan tedy rzekł: — I ty cicho — i ty cyt — i tyś złodziej i ty smyk — obaście jednacy — szubrawcy, łajdacy — służcie jak poczciwym ludziom przynależny — w przeciwnym razie — puszcze was na grzyby.

** Na przechadzce. Z tobą na spacer iść, to nie do wytrzymania, powiedziała żona do swego męża, nie można się z miejsca ruszyć, ponieważ przed każdą knajpą stanąć musisz.

— Ależ Ludwiko, przecież także i na innych miejscach, gdzie knajpy nie było, stawałem.

— No to z pewnością wkrótce ją tam postawią.

** Mały chłopczyk mówi do towarzysza: patrz jaką piękną pieczętkę z laku mam wyciśniętą na papierze, to pan pewien był u nas i mnie ją podarował. Towarzysz mu odpowiada: To ty tylko tę jedną masz? U nas lepiej, bo był wczoraj pewien pan w mundurze i w całym mieszkaniu dużo takich pieczętek naprzyklepiał nawet na fortepianie.

**** Sumiennosc.** Wie pani — mowila jedna imosc do drugiej — mój mąż jest tak sumienny, że gdy mu się sni, że coś ukradł, natychmiast sam się oskarża. Tak samo, jak mój — odpowiada druga — jeno że mojemu, gdy coś ukradnie, zawsze się zdaje, że mu się to tylko sniło.

**** Zmartwiony lekarz.** Niestety mój przyjacielu, nie już dla ciebie uczynić nie mogę

— Chory: Jakto, czyż ze mną tak jest źle?

— Lekarz: Przeciwnie, z tobą jest tak dobrze, że ci już żadnego lekarstwa nie potrzeba.

NADESLANO.

Dla czego często umierają wiele obiecujący i najpiękniejsza młodzież w kwiecie wieku? To pytanie łatwiej postawić niż odpowiedzieć? jednakowoż dwie są główne przyczyny jak to familijne suchoty i tak bardzo rozszerzone choroby nerek. Przeciw pierwszemu nieprzyjacielowi ma-

my słaby, ale w ogóle skuteczny środek, tj. jeżeli zawczasu postaramy się tejże chorobie położyć tamę, przeciw drugiej mamy całkiem pewny wypróbowany środek Warnera Safe Cure, tak, że w tym względzie do podziwienia stają się skutki a często dają się słyszeć dziękczynienia zrozpaczonych rodziców. Wiele ludzi cierpiących ani przeczuwa że cierpi na tak niebezpieczną chorobę, albo od lekarzy zostali już opuszczeni. Uprasza się więc cierpiących we własnym ich interesie odważyć się i przeczytać broszurę Warnera, którą można darmo dostać a tam przekona się o prawdzie. Tysiące zawdzięczają temu lekarstwu swe życie a dla tego każdego chorego jest obowiązkiem dochodzić, czy to co piszemy jest prawdą lub fałszem. Bezstronny sąd wolne dochodzenie jest wszystkim czem cierpiącej ludzkości służyć możemy.

Warnera Safe Cure jest do dostania po 4 marki za fiaskę w aptekach: w Kräzelmarkt-Apotheke we Wrocławiu (Breslau) Hintermarkt 4 i w Engel-Apotheke Leipzig (Lipsk.)
Vorschrift von Safe Cure.

20,0 virginisches Wolfsfußkraut 15,0 Edelleberkraut digivire man mit 1000,0 dest. Wasser, 8 Tage lang, colire und dampfe ab bis 375,0, löse darin 05 amerikansches Gauli sheria Extrakt und 2,5 salpetersaures Kali setze 80,0 Weingeist und 50,0 Gliceryne zu und filtrire im dunklem Glas aufzubewahren.

Niniejszem donosimy Szanownej Publicznosci, że w nastepne nadzieie 11-go i 18-go Grudnia tego roku wszystkie sklady i sklepy kupieckie w mieście naszym także i po południu od 3 do 7 otwarte beda.

Gliwice, dnia 2. Grudnia 1892.

Zwiazek kupców.

Najtańsze źródło nabycia

dywanów (tepiczów) chodników do izb, portyerów, franków, obrusów, pliszu, materyi na sofy i tym podobne rzeczy.

Gliwice.

Rynek Nr 12.

P. SŁIWKI I SYN

Fabryka mebli.

PH. POPPELAUER.

Gliwice. Bytomska ulica Nr. 6.

W skutek przebudowania wszystkich lokali, od dnia dzisiejszego aż do 15-go Stycznia 1893 roku odbywać się będzie

wyprzedaż tak wielkiego składu towarów.

Tak dobra okazja i sposobność nabycia tanio potrzebnych towarów, nie nadeży się nigdy. Dla odsprzedawających po domach (Hausirer) ta wyprzedaż jest także korzystną.

Wielki skład czarnego sukna.

Wielki skład płotna itp.

Max Berger

Bazar mód.

Gliwice, ulica tarnowicka
parter i 1-sze piętro.

W pewnym oddziale mego składu zestawilem rzeczy stósowne na podarki gwiazdkowe po znacznie zniżonych cenach.

Materye na suknie w tylko dobrych gatunkach i nowe rzeczy, pomiędzy temi i resztki po 3, 4 i 5 metr. jak i całe sztuki. Także materye jedwabne, aksamit, flanelę i parchany. Dywany, Axminster, Tapestri, Germania z odpow. deseniami, jak i obrósy, franki, materye na meble, chodniki w wielkim wyborze. Rzeczy dla dam. Ceny tych rzeczy nadzwyczaj nizkie. Na wszystkich tych rzeczach już są ceny podane.

Przy nadchodzących Świętach Bożego Narodzenia zwracam uwagę Szanownej Publicznosci Gliwic i okolicy na mój

nowy sklep

który otworzyłem tu w domu p. Wetzla na ulicy wieżowej (Thurmstrasse) Nr. 4, w tym lokalu gdzie był dawniej sklep kupca p. Jelina. Polecam więc Cukier twardy i mialki, kawy palone i surowe, margarinę, orzechy, mak, rodzynki, świece, ryż itd. itd. Tylko świeży towar!

Kto raz u mnie kupi, ten przyjdzie powtórnie!

Karól Menzler

w GLIWICACH

Ulica wieżowa (Thurmstr.) 4.

Na Święta

Bożego Narodzenia

polecamy w wyborowych gatunkach przy tanich cenach wytrawne i słodkie

wina górno-węgierskie itp.

a z pierwszej ręki, każdy o tem wie, że tylko taniej dostać może. Przy większych zamówieniach ceny znacznie tańsze.

EMIL MANDERLA Wwe. & Co.

Wielki skład wina

Gliwice,

Tarnowicka ulica Nr. 7.

Herrmann Freund

Skład skór

fabryka wierzchniego obowia

w Gliwicach, naprzeciw „Eiskeller“

poleca swój wielki skład we wszystkich gatunkach górnej i wierzchniej skóry, w całości lub częściowo, po bardzo tanich cenach.

Wielki skład lanych z żelaza garnicy 2 giej jakości, sprzedaje pojedynczo i w większych ilościach po znacznie zniżonej cenie.

Eisenhütte und Emallierwerk

Friedrich Gawron

w Gliwicach.

Szlaskie czyste płótno,

domowe-płótno

Najlepsza praca ręczna, najlepsze i najtrwalsze na bieliznę, pościel, powłoki (nieprzepuszczając pierza) ręczniki, chustki, a kupią gospodynie każdą ilość metrów po cenach fabrycznych najtańszej z pierwszego źródła (meter począwszy już od 45 fenygów) u

Brodkorb & Drescher

Górskie płótno, ręczna praca

Landeshut in Schlesien.

Na żądanie każdy otrzyma darmo i opłacone, książkę z mustrami i cennik, jak i wyrobów z ręcznej przędzy.

W niedziele i święta nie wysyła się

Wyplatanie

drutem najwyborniejszym sufitów czyli deki izb jak i ściany cienkie dzielące izby, poleca po tanich cenach

fabryka wyplatania

drutem

I. Schmidt'a

w Gliwicach

ulica dworca kolei żelaznej (Bahnhofstrasse 4.)

Szafarz (Haushälter)

znajdzie natychmiast miejsce w składzie u kupca

A. Chrząszcz w Gliwicach

(dawniej Jos. Edler.)

U nas jest zaraz do dostania tanio

6 do 8 fur

dobrej mierzwy

(gnoju końskiego)

Słiwka i Syn

skład mebli
w Gliwicach
Rynek.

Tak jak inne lata, i tego roku mam na składzie znane z wybornosci

kartofle do jedzenia

które i tego roku odstawić będą franko do domów, prosząc o wczesne zamówienia.

Max Waldmann

Skład mąki i produktów.
Gliwice, ul. mikołowska 5.

Na potrzeby gwiazdkowe.

polecam jako najwięcej korzystne:

Wszelki towar wełniany, dalej, kołnierzyki, mufy futrzane i krimrowe, chusty toaletowe, eleganckie przykrycia głowy, pigłone kapoty i indyjskie szale, ruskie gurtle, rękawiczki, gorsety, chroniciel gorsetu i t. d. i t. d.

Dla mężczyzn:

Zadziwiająco tanio: krawaty, śpilki do ślipsisów, manżety, guziki (knefle) pończochy, szalki, trikotarze, koszule wierzchnie, kołnierzyki, rękawiczki itd

Wilhelm Kambach

Gliwice,

Rynek Nr. 23.

Dyszczochrony (Szyrmy)

Dyszczochrony (Szyrmy)

Złote ryby, urzędzenia dla tychże jak i żywność

OTTO KRAMARCZYK

■ GLIWICE ■
(Hotel Schäfera)

poleca wielki swój doborowy skład składający się z szkła i porcelanowych rzeczy. Serwisy do kawy, herbaty, likieru i płwa, bowli i garnitury z wosku. Wazony do kwiatów, lampy zdradła. Przybory do franków i rozety.

Osobliwości

Ramowanie obrazów i wykonywanie wszelkich prac szklarskich przy nowych domach od najprostszych do najpiękniejszych.

Prędkość przy najtańszych cenach!

Lampy stołowe z gloką już od 1 mk.

Zgromadzenie chrześcijańskie

odbędzie się w Dorotheendorf przy Zabrze, na sali pana Grabki w niedzielę, dnia 10go Grudnia, o godzinie 8-mej wieczorem.

Mówca polski przyjedzie na to zebranie z Poznania. O jak najliczniejszy udział Wiarusów tak z bliska jak i z daleka, uprasza Zarząd.

Każdy kupujący otrzyma podarunek!

Ubioru dla mężczyzn i chłopców

teraz najtaniej i najlepiej kupować u

B. Bellak

■ w Gliwicach ■

ulica mikołowska i narożnik ulicy dworca kolei żelaznej
w nowym domu pan *Holländera*

Każdy kupujący otrzyma podarunek!

Mam na składzie

mydła lecznicze

(Gesundheits und Universalseifen)

z fabryki I. Oschinsky z Wrocławia.

Mydła te od wielu lat czynią wielkie przysługi cierpiącym jak to: w suchym bólu, cierpieniach reumatycznych, przy świerzbieniu i darciu z nieczystej skóry, przy kurczących się żyłach, niewładności, wodnej puchliznie, utrudzeniach moczowych, cierpieniach nerek, cierpieniach piersi, podbrzusznym i płucnym, twardnienia wątroby i kurczowi żołądka, przy oparzeniu, zapaleniach, nabrzmiałości, skrofulach, mokrych i suchych liszajach, boleściach głowy, zewnętrznych wyrzutach na szyi, zbolalych piersiach, ochrypłości i drapania w gardle.

Sposób użycia w każdym cierpieniu, dołączony do każdego słoika. Urzędownie podszukana i dozwolona sprzedaż. Żaden tajemniczy środek. Liczne świadectwa na dowód uleceń. Słoiki po 1 Mrk.

A. Chrzaszcz dawniej Józef Edler
w GLIWICACH

Fünf Lieder

aus dem

„Wilden Jäger“

von Julius Wolff

für eine Singstimme mit Klavierbegleitung
komponiert von „Karl Köhl“.

- No. 1. Lied Ludolfs: Ein Jäger ging zu birschen. 60 Pf.
- „ 2. „ der Waldtraut: Es wächst ein Kraut. 80 Pf.
- „ 3. „ „ Ich ging im Wald. 60 Pf.
- „ 4. „ „ Alle Blumen möcht ich. 60 Pf.
- „ 5. „ „ Wulfhilde: Leer ist der Tag. 80 Pf.

Zusammen in 1 Heft 2 Mk.

Vorstehende Lieder eines blinden Komponisten sind nobel erfunden, fein und stimmungsvoll. Sie werden aber nicht nur dem feiner gebildeten musikalischen Publikum, sondern jedem Freude bereiten, welcher sich tiefer in den Geist dieser Kompositionen einlebt; es sind Erscheinungen, die wir von Tag zu Tag mehr schätzen lernen.

Gegen vorherige Einsendung des Betrages sende ich franko (Nachnahme verteuert um 60 Pf.)

Verlag von P. J. Tonger in Köln

B. Mittmann,

KSIEGARNIA.

skład nut i papieru
Gliwice.

Ul. dworca kolei żelaznej, róg mikołowskiej.
poleca się do nabywania pism, książek modlitewnych i śpiewników. Także książki szkolne itp.
Przyjmuje do druku.

Szanownej Publiczności tutejszej i okolicznej polecam mój doborowy

Skład wina

od najtańszego do najdroższego. Skora i rzetelna usługa.

Emil Aufrecht,
Gliwice,

Ulica Tarnowicka. Nr 15.

Na Gody!

polecam Szanownej Publiczności wszelkie towary korzenne i kolonialne po najtańszych cenach jako to:

Mąkę jasną. Mak latosi. Drożdże świeże. Śliwki tureckie. Orzechy włoskie i laskowe. Margarinę do pieczenia. Tłuste spuszczone. Śledzie pieczone i wędzone. Wreszcie polecam wszystkim towar spożywczy ustawicznie nadchodzący świeży.

Karol Brzoska

w Gliwicach
ulica rudzka Nr. 1. — 3

Nanadchodzące Święta

polecam znane z dobrei wszystkie towary. Kto raz kupił u mnie mógł się przekonać o prawdzie. I tak polecam: Petroleum czysto amerykańskie funt 14 fen. przy 5 funtach po 13 fen. Kapusta kiszona magdeburgska, Kawy, cukier, herbaty, mąka i t. p. i t. p. po najniższych cenach.

J. Rodewald w gliwicach przy „Germanii.“

Schumann'a

patentowane przysławki ogniska do sypiania i regulowania, do wszystkich gatunków piecy kachlanych praktyczne, przyjeśliśmy do zaprowadzania tychże. Na to nie było dotąd nic lepszego a oszczędza się przez to węgla opałowego na 45 proc. osiąga się także spalanie dymu, dla tego w krótkim oplacają się czasie a do tego jeszcze usuwa się potrzeba czyszczenia pieca. Te „Patent-Einsätze“ można u mnie obejrzeć każdego czasu a także z chęcią służymy z podaniem zdurządzenia kosztów i rysunkami

P. & Carl Scholz,
majster garncarski.
Gliwice, Oberwallstrasse 2.

Wysoką prowizyą

otrzyma każdy ten, który mi poda adresy tych, osób których zamiarem jest nabyć, sobie maszynę do szycia.

G. Neidlinger,
w Gliwicach
ulica farska Nr. 11

A. Haase

■ Skład skór ■
w Gliwicach

sprzedaje całkiem mocne i wielkie zole do butów, już od 50 fen. za parę.

Weinmann & Lange

w Gliwicach

Wykonywa się wszelkie lanie z żelaza i metalowych przedmiotów, jak i wszelkich części służących do celów przemysłowych. Odznaczeni nagrodami na wystawach: w Wrocławiu i Świdnicy.

Najlepsze referencye.

Julius Bassallek

Zegarmistrz w Gliwicach

ulica Tarnowicka, w domu p Trzaskalika

poleca swój wielki skład zegarków kieszonkowych: z nowego srebra, srebrnych i złotych. Zegary ściennie, pod gwarancją 2 lat, zauszniczki itp. po najtańszych cenach. Reperacye wykonują się u mnie prędko i tanio.

Na podarki gwiazdkowe

dla pokrewnych, służących i w celach dobroczynnych, polecam mój wielki skład

materyi na suknie i obleczenia wszelkiego gatunku, od najpiękniejszych do najwykleszych.

Płaszczki zimowe i zakłady. Flanelę, sukna, chusty do przewieszania i na szyję. Wszelkie gatunki płótna i na pościel. Bieliznę stołową, ręczniki itp. Deki do podróży, trykotarze dla panów i pań. Dywany, portierey i firanki, gotowe spódnice już od 2 Marek itp. itp.

Ceny znacznie zmniejszyłem dla tego, aby zmniejszyć mój wielki skład, a więc każdy lepiej kupi u mnie aniżeli na którejkolwiek, wyprzedzący.

Albert Langer

Gliwice,

Rynek Nr. 1,

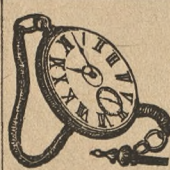
Każdy kaszel

w przeciągu 24 godzin będzie radykalnie uleczony moim środkiem „Katarhbröden.“

A. Issleib

Do dostania po 35 fen. w Gliwicach: u Herm. Simon'a i Fritz Hofmann'a.

Urzednikom sprzedam na odpłatę!

M. Krausa następcą
P. Weykam
Gliwice.

ulica dworca kolei żelaznej!

poleca swój wielki skład zegarków, towarów złotych i srebrnych po prawdziwie niskich cenach.

Zegarki srebrne kieszonkowe z złoceniem brzegiem już od 10 Mrk.

Budziki, już od 2,50 „

Zegary ściennie bijące godz. 3,00 „

Regulatory, 14 dniowe naciągane bijące, już od 10,00 „

Reperacye wykonuje prędko a tanio pod gwarancją.

Wyczyszczeni zegarka kosztuje 1 Ma k.

Nowa sprężyna 1 Mrk.

Stare zegarki przyjmuje w zapłacie.

Najtańsze i najlepsze źródło zakupna!

Największy wybór! Największy wybór!

Proszę

się przekonać!

że u mnie po najtańszych cenach:

KAWY

palone zawsze wyborne.

Wszelkie towary

KORZENNE i KOLONIALNE tylko w dobrych gatunkach. Przy okolicznościach uroczystościowych polecam mój wielki

skład wina

tak cierpkiego jak i słodkiego we fiaskach, po najtańszych cenach.

J. Nenstil

w Gliwicach

Plac kościelny Nr. 4.

Sławny, urzędownie podszukany

Ringelhardt i Glöcknera

Plaster gojący rany

(Wund- & Heilplaster *)

leczy wszelką opuchłość, gruczoły, liszaje, zapalenia, ropienie się, chorobę raka, pruchnienie kości, odziembienie palców, rany zaparzenia, odgniotki, wyrzuty skórne, choroby żołądka, suchy ból, targanie itp.

Z marką na pudełkach ochronną do dostania po 25 i 50 fen. (z opisem użycia) w aptece król. uprzyw. *Adler-Apotheke* p. Fengler'a, również i w aptekach na Górnym Szląsku. Świadectwa wyleczonych są tamże do przejrzenia. NB. Proszę zważać pilnie na powyższą markę ochronną.

Dobrym gospodyniom

polecam bardzo smaczną

PALONĄ KAWĘ

funt po 1,20 Mrk. i 1,80 Mrk.

CUKIER

twardy i miękki, przy odbiorze 5 funtów, po cenach tańszych.

RYŻ

za funt 15 do 30 fenygów.

MYDŁO

dobrze suche fant po 25 fen.

CYGARY

we wielkim wyborze po 3 do 20 fenygów za sztukę.

PRESOWKA

funt po 1 Mrk. i 1,20 Mrk.

Członkom ze „Związku katolickich robotników“ taniej!

A. Chrzaszcz

w Gliwicach

dawniej Józef Edler.

Donoszę Szanownym Czytelnikom „Opiekuna Katolickiego“ Siemianowic, Laurahuty i okolicy, że kto chce mieć dobrze zrobione obrazy co się nigdy nie zakurzą, niech się zgłosi do mnie,

Józefa Derlicha, zamieszkałego na Kolonii-Wanda Nr. 110. Porządnym Wiarusom dam obrazy piękne i na odpłatę.

Pat-H-Stollen

Stets scharf!

Kronentritt unmöglich. Das einzig Praktische für glatte Fahrbahnen.

Preislisten u. Zeugn. gratis u. franco.

Leonhardt & Co.

Berlin, Schiffbauerdamm 3.